

Les aixames de maitines: un ritual local per encetar una festa global

Una *aixama* és un tipus de torxa ritual. El material base emprat per a la confecció de les *aixames*, que sovint es manufacturen a casa, és l'espart sec entortolligat formant una trena subjecta amb altres vetes d'espart més tendre. Addicionalment, les *aixames* també es poden trenar amb espígol, timó o romer, plantes aromàtiques que quan cremen li confereixen una olor característica. La vespra del 24 de desembre, als pobles de Xixona, la Torre de les Maçanes, Onil, Tibi i Relleu, es fan rodar mentre es repeteix una fórmula que serveix per demanar l'aginaldo. Aquestes torxes, anomenades també *fatxos*, *atxes* i *xameles*, poden ser de mides molt diferents, des d'*aixames* petites perquè puguin fer rodar els nens fins a *fatxos* de varis quilos que es fan rodar al voltant del cos o per sobre del cap. El moment d'anar a rodar les aixames presenta una pausa prèvia al sopar de *Nochebuena* on el poble es reuneix en comunitat per després dissoldre's en les distintes reunions familiars que se succeeixen a cada casa. Mitjançant un ritual d'origen incert, s'enceta el temps litúrgic nadalenc amb desitjos de benaurança.

Contacte:
Paula Galiana Molina
Universitat de Barcelona
paugalianamolina@gmail.com